

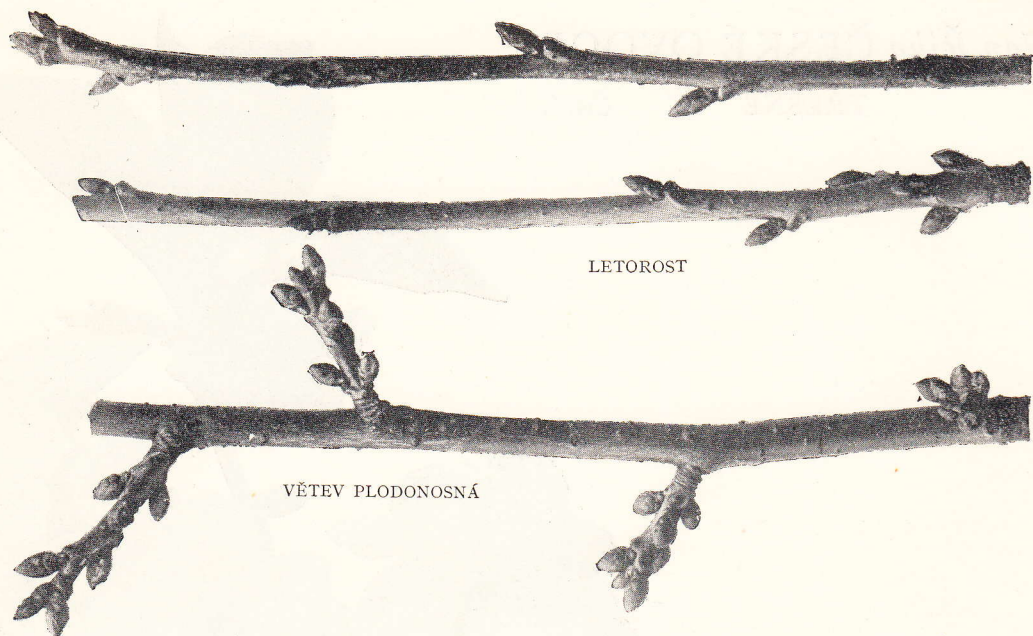
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

TŘEŠNĚ

Čís. 8.

VACKOVA VIŠEŇ

VACKOVA VIŠEŇ

V roce 1893 byly zasety v okresní školce chlumecké, mimo jiné, také pecky višně „Ostheimské“. Vzešly dobře a byly rozsázeny. Již třetím rokem po rozsázení vykvetl jeden z těchto stromků a nasadil několik plodů, které se pěkně vyvinuly a proti nadání byly úplně zralé již 18. června. Stromek byl ponechán nedotčen na místě, kdež se dodnes (1914) nalézá a každoročně přináší hojně pěkného ovoce. Zmohutněl od té doby v pěkný vysokokmen, který bývá obalen plody, ale tak, že z povzdáli není nic viděti, až teprve, když se přijde pod něj, možno viděti množství plodů listím poloskrytých. Když se tak dělo každého roku a seznána cena této nové odrůdy, bylo pro ni zvoleno jméno, aby připomínalo muže, jenž vystihl důležitost školek okresních a jehož zásluhou jest, že první okresní školka byla v roce 1892 založena v Chlumci n. Cídl.: p. V. Vacka, bývalého dlouholetého starostu okresu Chlumeckého.

Strom, který roste v půdě hlinito-šterkovité, podržel ráz višně Ostheimské, roste však více stromovitě a nevyvinuje odnožů z kořene tak, jako bývá u Ostheimky. Rozvětňuje se hustě, drobně, v korunu zcela kulovitou, avšak mohutněji než Ostheimka. Na pláňkách sladké třešně i na mahalebce roste velmi dobře a lze jí s prospěchem upotřebiti na této k pěstování krsků volnému vzrůstu ponechaných. Co se týče plodnosti, nelze si přát více, plodila velice hojně i v letech 1913 a 1914, kdy v čas květu vše kolem pomrzlo.

Na obyčejných višních odumírá v létě, nejvíce po náhlých změnách teploty, mnoho letorostů; na této odrůdě nebylo za všechna léta ani jediného podobného případu, podrží zdravý vzrůst a tmavou zeleň listů až do pozdní jesně. Ze všeho uvedeného je patrné, že je to odrůda, která zasluhuje, aby i jinde, prozatím pokusmo, byla pěstována. Vadou jest, že nemá šťávy tak tmavé, jako višně Ostheimská neb obecná.

Letorosty narůstají kratší a slabší, mají ráz višňových, barvy jsou nahnědlé, ve stínu bledší, jsou však tenoučkou, stříbřitou lnoucí blanou tak potaženy, že spodní zahnědlá barva prokvétá jen ke konci letorostu aneb na straně zastíněné; vyvstálé, roztrhané tečky jsou řídké roztroušeny.

Štíhlá, vejčitá oka více odstávají, mají šupiny světle hnědé, dílem i pošedivělé a jsou na kratičkých, mírně vydutých patkách s krátkými, postranními žeběrky.

Květní poupata jsou o málo baňatější, tupěji zakončena, stejně jako oka zbarvena a jsou jednotlivě u spodu letorostu, neb na kratičkých postranních větévkách, zřídka kdy řídce shluklá v malé růžice; stává se, že i oka letorostů bývají změněna v květní poupata, která po odkvětu, neb po uzrání plodu zanechávají větévku holou, aniž už obrůstá. (Viz obraz.)

Rašící lístky jsou zelené a zcela maličko přihnědlé, po dokončeném vývoji mají ráz listů višňových, jsou tmavě zelené, as 96 mm dlouhé, 57 mm široké, opak vejčité, k řapíku jsou zúženější, kdežto ke špičce rozšiřují se tak, že největší šířka jest blíže ke krátké špičce; kraj mají drobně, dvojmo pilovitě zoubkovaný, zoubky pak jsou zakončeny malinkými hroty, jsou na řapících 20—23 mm dlouhých, dovnitř zarudlých, s dvěma maličkými žlázy, jež také někdy chybějí, na spodním kraji čepele listu. Příplodní jsou o hodně menší, stejného tvaru, žlázy však chybějí většinou.

Kvetoucí strom skýtá nádherný pohled a bývá obsypán sněhobílými květy. Poupata jsou v prvním rozpuku bílá a mají červenavé kalíšky, jednotlivé květy jsou poměrně velké, z okrouhlých, jako lžičky prohnutých plátků tak sestaveny, že se dotýká plátek plátku; při odkvětu se zdá, jako by byl střed zarůžovělý a jsou v menších chomáčcích. (Viz obraz.)

Připojený barevný obraz znázorňuje větev vzatou z původního stromu, jest na něm dobře vystižen tvar i velikost plodu. Jednotlivé plody váží 4—4.5 g, jsou vždy o něco nižší asi v poměru 20—23 × 20 mm, přibližující se tvaru „Amarelek“, u stopky bývají široké, jedna strana bývá více stlačena a i lehounce proláklá, po druhé se táhne od stopky čára, která se končí rzivou jízvou v malé jamce na temeni tak mírně zakulaceném, že veškeré plody lze na ně postavit.

Zelené, k plodu zarudlé, tenké stopky vězí v hlubších a širších jamkách a připojují se tak jako třešně na kratičkou, kostrbatou, obyčejně malým lístkem opatřenou pastopku. Ten lístek bývá až 30 mm dlouhý, opak vejčitý, má kraj ostře pilovitý, řapík kratičký s dvěma palisty.

Jako sklo lesklá slupka jest stkvěle, tmavě, až hněděčervená a celá poseta velice jemnými, sotva znatelnými píhami.

Zcela měkká jemná dužnina se v ústech úplně rozplývá, jest světleji rudá, o něco bleději prokvétalá, plná rudé šťávy, která bledě barví, chuť její příjemně, kořenitě, mírně kyselá.

Černý obraz znázorňuje pecku velikosti plodu přiměřeně velkou, taktéž i její tvar.

Uzrává kolem 20. června, tedy v době, kdy jiné višně ještě nejsou zralé, což ji činí velmi cennou k nakládání, do pečiva i k výrobě šťav, jak potvrzuje chvalně závod Vantochův v Nymburce.

Krátký popis a černý obraz přinesly „Ovocnické Rozhledy“ v roce 1910, str. 170.

VÁCKOVA VIŠEŇ